

**Utredningen om inrättande av en myndighet för
digitalisering av den offentliga sektorn**
Fi 2017:09

**Förslag till förordning (2018:XX) med instruktion för Myndigheten för
digital förvaltning**

Uppgifter

1 § Myndigheten ska utveckla, samordna och stödja digitaliseringen i statliga myndigheter, kommuner och landsting.

Kommentar: Bestämmelsen anger ansvarsområdet och övergripande uppdrag samt kopplar till målen för politikområdet. När det gäller uppgiften att utveckla, samordna och stödja digitaliseringen riktar den sig mot den offentliga förvaltningen, dvs. statliga myndigheter, kommuner och landsting/regioner.

2 § Myndigheten ska

1. bistå regeringen med underlag och rekommendationer avseende utvecklingen av politiken för digitalisering och it inom den offentliga sektorn utifrån identifierade förvaltningsgemensamma områden,
2. ansvara för att samordna, utveckla, förvalta och tillhandahålla en nationell digital infrastruktur och tillhörande arkitektur för den offentliga sektorn,
3. mäta och följa upp offentlig sektors it-användning, förvaltningsgemensamma digitaliseringsinitiativ och allmänhetens användning av offentliga digitala tjänster och

4. stödja regeringen vad gäller frågor om den offentliga sektorns digitalisering vid Sveriges deltagande i Europeiska Unionen och annat internationellt arbete.

Kommentar:

1. Bestämmelsen tydliggör den förväntan som finns på att myndigheten skapar förutsättningar för regeringens samlade utveckling av digitaliseringen av den offentliga sektorn och därigenom bistår regeringen med underlag och rekommendationer. Myndigheten förväntas identifiera de förvaltningsgemensamma områdena.

2. När det gäller ansvaret för nationell digital infrastruktur anges en bredare målgrupp för att även omfatta de privata företag som utför offentligt finansierade tjänster på uppdrag av en myndighet, kommun eller ett landsting.

3. Bestämmelsen anger att myndigheten ska ha ansvar för att mäta och följa upp offentliga sektorns it-användning, förvaltningsgemensamma digitaliseringsinitiativ samt allmänhetens användning av viktiga offentliga digitala tjänster. Sammantaget förväntas uppföljningen återspegla både nyttor med och kostnader för den offentliga sektorns digitalisering. Med nyttor avses ett kvantifierbart värde uttryckt i pengar, resurser eller kvalitetsmått. Det kan således också handla om att mäta samhällsnytta dvs. upplevd nöjdhet hos medborgare och företag med den offentliga förvaltningens tjänster.

4. Det finns en generell bestämmelse i myndighetsförordningen 7 § om att myndigheten ska ge regeringen stöd vid Sveriges deltagande i verksamheten inom Europeiska unionen och i annat internationellt arbete. Bedömningen är att det trots detta finns skäl att ha en bestämmelse i myndighetens instruktion om det. Bestämmelsen är ett uttryck för en prioriterad inriktning och bestämmelsen skapar förutsättningar för att myndigheten ska kunna bemanna och planera strategiskt viktiga frågor kopplade till Sveriges möjlighet att delta, påverka, representera och driva frågor inom EU.

Elektronisk identifiering och underskrift

3 § Myndigheten ska

1. ansvara för försörjning av funktioner för elektronisk identifiering och underskrift inom den offentliga sektorn,
2. främja användningen av elektronisk identifiering och underskrift i samhället i stort,
3. efter överenskommelse med upphandlande myndigheter tillhandahålla system för säker elektronisk identifiering enligt 1 § andra stycket 2 lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering,
4. administrera valfrihetssystem enligt 1 § andra stycket 3 samma lag,
5. upprätta och driva en sådan nationell webbplats för annonsering av valfrihetssystem som avses i 4 § samma lag,
6. uppfylla de samarbetskyldigheter som gäller för Sverige som medlemsstat enligt artikel 12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1993/93/EG samt enligt rättsakter som har antagits med stöd av den artikeln, samt vara gemensam kontaktpunkt för samarbetet,
7. även i övrigt företräda Sverige i frågor som rör gränsöverskridande elektronisk identifiering enligt förordning (EU) nr 910/2014 och ska lämna stöd och information i sådana frågor och
8. driva och vidareutveckla de svenska förbindelsepunkterna (noderna) för gränsöverskridande elektronisk identifiering i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1501 av den 8 september 2015 om interoperabilitetsramverket enligt artikel 12.8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden.

Kommentar: Bestämmelserna ingår i E-legitimationsnämndens nuvarande instruktion och rör i huvudsak arbetet med elektronisk identifiering och elektronisk underskrift och bör därför överföras och ingå i Myndigheten för digitaliserings instruktion. Den skiljer sig i första punkten genom tillägget av ”hantering av ” vilket motiveras av att elektroniskt undertecknade dokument som lämnas på andra sätt än via e-tjänst. Bestämmelsen i andra punkten syftar till att främja en ökad och breddad användning av e-legitimation i samhället i stort. Den skiljer också i punkt 8 genom att ange ’driva och utveckla’ i stället för ’upprätta’ då utredningen bedömer att det kommer att finnas stora utvecklingsbehov av de svenska förbindelsepunkterna.

Säkra elektroniska försändelser

4 § Myndigheten ska ansvara för en förvaltningsgemensam infrastruktur för säkra elektroniska försändelser från den offentliga förvaltningen till enskilda och främja dess användning.

Kommentar: Bestämmelsen anger att myndigheten ska ansvara för en förvaltningsgemensam infrastruktur för säkra elektroniska försändelser från den offentliga förvaltningen till enskilda och främja dess användning. Övriga bestämmelser rörande infrastrukturen för säkra elektroniska försändelser framgår av 5 § förordningen (2003:770) om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte.

E-handel inom offentlig sektor

5 § Myndigheten ska

1. främja och följa upp användningen av e-handel i den offentliga sektorn för att stödja en genomgående elektronisk inköpsprocess,
2. ge stöd och information om e-handel till såväl offentlig som privat aktörer,
3. delta i standardiseringen av inköpsprocessen och
4. vara Peppolmyndighet och delta som medlem i organisationen Open Pan European Public Procurement OnLine (Open Peppol).

Kommentar: Bestämmelsen anger myndighetens ansvarsområde och övergripande uppdrag inom e-handel. Tillsammans utgör de fyra punkterna ett uttryck för en inriktning och att myndigheten ska ha ett brett perspektiv på stöd och främjande samt uppföljning när det gäller arbetet med elektroniska inköpsprocesser. När det gäller punkt 1 har myndigheten och Upphandlingsmyndigheten ansvar för elektroniska inköpsprocesser och möjligen kan det finnas behov av justering för att undvika oklarheter i ansvarsfördelningen. När det gäller punkten två och privata aktörer avser den dels varu- och tjänsteleverantörer till offentlig sektor och dels de it-företag som erbjuder tjänster för att möjliggöra e-handel. Myndighetens föreskriftsrätt inom området framgår av förordning (2003:770) om myndigheters elektroniska informationsutbyte. När det gäller punkten 1 skiljer sig den här uppföljningen från den som utredningen anger i andra paragrafen 3 så till vida att denna uppföljning är mer lämpad att göra med indikatorer. Uppföljningen har en direkt koppling till den andra paragrafen 3.

Öppen och datadriven innovation

6 § Myndigheten ska främja tillgängliggörandet av data för vidareutnyttjande och öppen innovation, samt driva på utvecklingen av gemensamma metoder för tillgängliggörande av data.

Kommentar: Bestämmelsen tydliggör att myndigheten har ett ansvar för att vara en katalysator i den offentliga sektorn när det gäller öppen och datadriven innovation och tillgängliggörandet av öppna data och handlingar enligt PSI-lagen. Syftet är att främja utvecklingen av en informationsmarknad, uppnå intentionerna kring ökad öppenhet, transparens och effektivitet inom den offentliga sektorn. Bestämmelsen anger att myndigheten har ett uppdrag även efter det att data är tillgängliggjort och publicerat. Detta för att skapa de värden som är avsikten med insatser inom detta område.

7 § Myndigheten ska utveckla, samordna och stödja den offentliga sektorns arbete med användardriven verksamhetsutveckling.

Kommentar: Bestämmelsen anger att myndigheten har till uppgift att samordna och stödja den offentliga sektorns arbete med användardriven verksamhetsutveckling. Den anger en uttryckt förväntan att myndigheten särskilt ska stödja arbeten utifrån användarnas behov, bland annat utifrån ett

livshändelseperspektiv, i fokus vid skapandet av digitala tjänster.
Rekommendationer från bl.a. OECD pekar på behovet av att inkludera användarna i innovations- och utvecklingsprocesser.

8 § Myndigheten ska främja utveckling av tillgänglig digital information och tjänster inom offentlig sektor.

Kommentar: Bestämmelsen anger att myndigheten ska arbeta med webbriktlinjer om tillgänglig information och tjänster på webben och mobila applikationer.

Digitala investeringar

9 § Myndigheten ska ge stöd till statliga myndigheter, kommuner och landsting som avser att göra strategiska digitala verksamhetsinvesteringar.

Kommentar: Enligt direktivet ska uppdraget som kommittén för Expertgruppen för digitala investeringar (dir. 2017:62) utgöra en permanent uppgift för Myndigheten för digital förvaltning. Den expertis som expertgruppen består av bör organiseras av myndigheten på ett sådant sätt att dessa uppgifter kommer att utgöra en ordinarie del av Myndigheten för digital förvaltnings verksamhet. Ett särskilt organ inom myndigheten riskerar att i onödan leda till komplexa ansvarsförhållanden. Myndighetschefen förutsätts inrätta de grupper det finns behov av, alternativt finna andra former, för att på bästa sätt inhämta råd för att utföra myndighetens uppdrag. Den utvärdering som görs under 2019 kommer att föreslå hur arbetet bör bedrivas fortsättningsvis, inkl. om och i så fall hur uppdraget ska omfatta hela den offentliga sektorn till skillnad mot det uppdrag som Expertgruppen för digitala investeringar (dir. 2017:62) har i dag. Det innebär med stor sannolikhet att arbetsformerna behöver utvecklas.

Informationssäkerhet, säkerhetsskydd och integritetsskydd

10 § Myndigheten ska, genom samverkan med myndigheter som har särskilda uppgifter inom informationssäkerhets-, säkerhetsskydds- och integritetsskyddsområdet, bedriva sin verksamhet så att skyddet inom dessa områden säkerställs.

Kommentar: Bestämmelsen anger att myndighetens verksamhet ska bedrivas med beaktande av informationssäkerhet och säkerhetsskydd så att dessa aspekter säkerställs i alla delar av myndighetens verksamhet. Arbetet ska göras i samverkan med myndigheter som har särskilt ansvar inom dessa områden.

Tjänsteexport

11 § Myndigheten får bedriva tjänsteexport som är direkt förenlig med myndighetens uppgifter och verksamhetsområde.

Kommentar: Bestämmelsen anger att myndigheten får bedriva tjänsteexport inom sitt ansvarsområde. Sveriges ambitioner att ha en ledande position inom digitaliseringen av offentlig sektor gör det naturligt att det ska vara en del av tjänsteexporten av svenskt förvaltningskunnande. Myndigheten har möjlighet att bidra till tjänsteexporten genom att stärka offentlig sektors digitala innovationsförmåga.

Samverkan

12 § Myndigheten ska i det digitala utvecklingsarbetet samverka med, och stödja samverkan mellan, statliga myndigheter, kommuner, landsting, näringslivet och andra berörda aktörer. Den ska också sträva efter samverkan med relevanta internationella aktörer.

Kommentar: Bestämmelsen anger att myndigheten ska samverka med andra aktörer och anger också att myndigheten ska stödja samverkan mellan andra. Samverkan ska också sökas med relevanta internationella aktörer, exempelvis inom ramen för det nordiska samarbetet. I Myndighetsförordningen (2007:515) 6 § anges att myndigheter ska verka för samarbete med myndigheter och andra för att ta till vara de fördelar som kan vinnas för enskilda samt för staten som helhet. Bedömningen är dock att det finns behov av en bestämmelse som anger att Myndigheten för digital förvaltning har i uppdrag att särskilt stödja samverkan mellan olika aktörer till skillnad från enbart den samverkan som anges i myndighetsförordningen.

Standardisering

13 § Myndigheten ska delta i strategiskt viktigt nationellt och internationellt standardiseringsarbete inom sitt verksamhetsområde samt vid behov verka för ökad standardisering.

Kommentar: Bestämmelsen anger att myndigheten ska medverka i standardiseringsarbete av betydelse för offentlig sektors digitalisering. Myndigheten bör även verka för ökad standardisering där bristande sådan har en hämmande effekt på offentlig sektors digitalisering.

Ledning

14 § Myndigheten leds av en myndighetschef.

Särskilda organ

15 § Vid myndigheten ska finnas ett rådgivande organ. Rådet ska bistå myndighetschefen i strategiska frågor rörande myndighetens uppgift att främja digitaliseringen av den offentliga sektorn samt vid framtagande av föreskrifter.

16 § Det rådgivande organet består av myndighetschefen, som ordförande, samt högst tolv andra ledamöter.

Kommentar: Det rådgivande organet är inte en del av myndighetens ledning, däremot är det ett strategiskt viktigt råd för myndighetens ledning för samordning och förankring av myndighetens förvaltningsgemensamma frågor. Huvudregeln är enligt Regeringskansliets handledning för instruktioner att myndighetens ledning beslutar om särskilda organ i myndighetens organisation. Rådgivande organ är som regel en angelägenhet för myndigheten. Utredningen bedömer dock att det finns behov av att reglera det rådgivande organet i myndighetens instruktion för att ge myndigheten så goda förutsättningar som möjligt när det gäller samordning och förankring av strategiskt viktiga frågor samt arbete med föreskrifter.

Anställningar och uppdrag

17 § Generaldirektören är myndighetschef.

18 § Ledamöterna i det rådgivande organet utses av myndighetschefen för en bestämd tid, dock högst tre år.

Kommentar: Myndigheten ska vara en enrådighetsmyndighet med en generaldirektör.

Personalansvarsnämnd

19 § Vid myndigheten ska det finnas en personalansvarsnämnd.

Kommentar: Enligt Finansdepartementet (Fi OFA ESA) ska myndigheter med fler än 30 anställda ha en personalansvarsnämnd och tillämpa personalföreträdarförordningen.

Tillämpningen av viss förordning

20 § Myndigheten ska tillämpa personalföreträdarförordningen (1987:1101).

Kommentar: Se ovan

Avgifter

21 § Myndigheten får, för att fullgöra sina uppgifter enligt 6 § 1–3, ta ut avgifter av de upphandlande myndigheter som har anslutit sig till ett sådant system för säker elektronisk identifiering som avses 6 § 2 och uppdragit åt myndigheten att administrera valfrihetsystem enligt 6 § 3.

Kommentar: Bestämmelsen utgår från bestämmelsen i E-legitimationsnämndens instruktion. Med undantag för de delar som var kopplade till nämndens tidigare avgiftsfinansiering.

22 § Myndigheten ska ta ut avgifter för tjänsteexport och får därutöver ta ut avgifter för seminarie- och utbildningsverksamhet.

Kommentar: Bestämmelsen anger att myndigheten har rätt att ta ut avgifter. Beräknade avgiftsintäkter kan främst komma att avse intäkter för seminarier, utbildningar, konferenser, informationsmaterial i syfte att säkerställa kompetenshöjande, lärande och kunskapsuppbyggnad. I den verksamhet som myndigheten ska ta över förekommer avgifter. Det gäller aktuella verksamheter vid såväl Ekonomistyrningsverket som E-legitimationsnämnden. Bestämmelsen tydliggör att tjänsteexporten ska vara avgiftsfinansierad.

23 § Myndigheten får disponera intäkterna i verksamheten.

Kommentar: Bestämmelsen anger den inriktning som Ekonomistyrningsverket och E-legitimationsnämnden har i dag på den avgiftsfinansierade verksamheten.

Rätt att meddela föreskrifter

24 § Myndigheten får, i den mån detta inte omfattas av andra myndigheters föreskrifter, meddela föreskrifter i fråga om den nationella digitala infrastrukturen och de ingående förvaltningsgemensamma digitala funktionerna i fråga om standarder, format, specifikationer eller liknande krav för informationsutbyte, it-system och grunddata som ska vara gemensamma för myndigheter under regeringen.

Myndigheten ska vid utarbetandet av föreskrifter beakta myndighetsgemensam, nationell och internationell standard.

Kommentar: Av direktiven följer att myndigheten ska kunna meddela föreskrifter om nationell digital infrastruktur, såsom tillämpning av standarder, format och specifikationer för informationsutbyte, it-system och grunddata, i den mån detta inte inkräktar på andra myndigheters föreskrifträtt. Myndigheten ska vid utarbetande av föreskrifter beakta myndighetsgemensamma, nationell och internationell standard. Utöver denna föreskrifträtt föreslås myndigheten även få rätt att meddela föreskrifter med stöd av § och 5 §§ förordningen (2003:770) om statliga myndigheters informationsutbyte och 15 § arkivförordningen (1991:446).

Undantag från myndighetsförordningen

25 § Följande bestämmelse i myndighetsförordningen (2007:515) ska inte tillämpas på myndigheten

- 29 § om ärendeförteckning

Kommentar: Bestämmelsen motiveras av att myndigheten kommer att ha ett begränsat antal ärenden.

Rätt att få upplysningar

26 § Myndigheten har rätt att från andra offentliga myndigheter få den information som myndigheten behöver för att följa upp digitaliseringen i offentliga myndigheter.

Kommentar: Bestämmelsen är kopplad till myndighetens ansvar i andra paragrafen, tredje punkten när det gäller uppföljning och bör finnas med för att få så tillförlitliga svarsfrekvenser som möjligt i uppföljningen av digitaliseringen.

Denna förordning träder i kraft den 1 september 2018 då förordningen (2010:1497) med instruktion för E-legitimationsnämnden upphör att gälla.